

Súd: Okresný súd Veľký Krtíš
Spisová značka: 13P/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6221200728
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Minárik
ECLI: ECLI:SK:OSVK:2021:6221200728.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Veľký Krtíš sudcom JUDr. Tomášom Minárikom vo veci starostlivosti o maloletého L. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. G., L.. O. XXX/X t. č. F. Y. G. - N. XX, G., zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Veľkom Krtíši, ako opatrovníkom, dieťa matky: O. Z., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom N., T. S.Ď. XXX/X, a otca: L. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W., A. W. XXX/XX, o návrhu otca na zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletým dieťaťom rozsudkom okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/62/2020-80 za dňa 04. 12. 2020 z r u š u j e .

II. Maloleté dieťa sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca, ktorý je oprávnený maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

III. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého dieťaťa výživným v sume 200,00 Eur vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Styk matky s maloletým dieťaťom sa neupravuje.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Podaným návrhom sa otec domáhal zrušenia ústavnej starostlivosti nariadenej nad mal. L., nar. XX. XX. XXXX (t. č. XX F.) s odvodnením, že je doma o o syna je ochotný sa postarať.

2. Súd vo veci nariadil pojednávanie na 13.8.2021 o 8.30 hod, z ktorého neúčasti na otec ospravedlnil z dôvodu, že býva pri A., nemá auto a ani vodičský preukaz a autobusom sa na pojednávanie na 8:30 hod. nevie dostať. Súhlasil aby súd vec prejednal v jeho neprítomnosti.

3. Matka sa k veci nevyjadrila a napriek tomu, že bola riadne predvolaná na pojednávanie vo veci, na toto sa bez ospravedlnenia nedostavila. S poukazom na §§ 30 a 31 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“), v zmysle ktorých po začatí konania postupuje súd tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, a to aj vtedy, ak sú účastníci nečinní, súd vec prejednal a rozhodol aj v neprítomnosti matky mal., ktorá žiadnym spôsobom záujem o toto konanie neprejavila.

4. Kolízny opatrovník sa s podaným návrhom v plnom rozsahu stotožnil. Doplnil, že telefonoval s otcom mal. dieťaťa, ktorý potvrdil, že momentálne sa maloletý nachádza u neho (na prázdninovom pobyte z reedukačného centra - poznámka súdu), všetko je s ním v poriadku, maloletý má ukončenú povinnú školskú dochádzku. Otec by chcel, aby pokračoval v štúdiu, je to už však na jeho rozhodnutí. Vyzerá to však skôr tak, že maloletý si bude chcieť brigádnicke zarábať. Rovnako kolízny opatrovník telefonoval aj s redukačným centrom, ktoré naďalej súhlasí so zrušením ústavnej starostlivosti.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie správou o výchovných a rodinných pomeroch na č. I. 28, pracovnou zmluvou na č. I. 35, správou z redukačného centra v Košiciach na č. I. 39, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 13P/62/2020-80 zo dňa 04. 12. 2020, rozsudkom Okresného súdu Veľký Krtíš č. k. 3T/91/2019-222 zo dňa 04. 03. 2021, článkom „Minimálna mzda v Anglicku“ dostupnom na webovej stránke www.minimalna-mzda.sk/anglicko.php a kurzovým lístkom Európskej centrálnej banky dostupnom na webovej stránke Národnej banky Slovenska www.nbs.sk <<http://www.nbs.sk>>, pričom zistil nasledovný skutkový stav.

6. Rozsudkom č. k. 13P/62/2020-80 zo dňa 04. 12. 2020 tunajší súd nariadil nad mal. ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Košice - Bankov, so sídlom Bankov 15, Košice (ďalej aj „RC“), otca zaviazal prispievať na jeho výživu minimálnym výživným a matku sumou 200 Eur mesačne, a oboch rodičov tiež zaviazal k úhrade zročného výživného. V odôvodnení citovaného rozsudku tunajší súd vo vzťahu k výroku o nariadení ústavnej starostlivosti uviedol: „V prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané, že matka mal. sa dlhodobo nachádza na neznámom mieste v Anglicku, z ktorého miesta maloletého žiadnym spôsobom nekontaktuje, a pokiaľ sa jedná o otca, tento síce bol v mesiaci november 2020 podmienene prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, je však voči nemu vedené ďalšie trestné stíhanie pre ohrozovanie mravnej výchovy mládeže, kde je vysoký predpoklad jeho ďalšieho odsúdenia a podľa informácií navrhovateľa si sám nie je istý, či by výchovu maloletého vzhľadom na výchovné problémy, ktoré s maloletým sú, zvládol. Z uvedených dôvodov otec jednak súhlasil s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým, a jednak jeho postoj možno vyvodzovať aj z tohto, že hoci bol riadne predvolaný na pojednávanie a hoci bol v čase jeho konania už z výkonu trestu odňatia slobody podmienene prepustený, uvedeného pojednávania sa nezúčastnil a ani nepožiadaval o to, aby mohol previať osobnú starostlivosť o maloletého, ktorá je aj v súčasnosti zabezpečovaná Reedukačným centrom. Navyše podľa názoru súdu je potrebné dať v súčasnosti otcovi priestor, aby si zabezpečil po návrate z výkonu trestu odňatia slobody riadne bývanie, či zdroj príjmu a teda, aby si vytvoril predpoklady na to, aby do budúcnosti mohol starostlivosť o maloletého zabezpečiť. Zároveň v prípade maloletého nemožno zatiaľ hovoriť o tom, že by jeho reedukácia bola ukončená, t. j. že by výchovné opatrenie nariadené uznesením č. k. 13P/5/2018-151 zo dňa 25.10.2019 viedlo k úplnej náprave maloletého. Hoci zo správ o maloletom vyplýva, že prevýchovný proces postupuje pozitívne (postupne sa darí eliminovať zanedbávanie povinnej školskej dochádzky i afektívne prejavy pri riešení vzájomných konfliktov, mal. je aktívnejší v príprave na vyučovanie ako aj v školskej práci, má pozitívny vzťah k práci, pod bezprostrednou kontrolou si povinnosti plní na dobrej úrovni, k dospelým sa správa slušne, plní ich očakávania), na druhej strane Reedukačné centrum odporúča aby pobyt maloletého v ich zariadení pokračoval z dôvodov, že mal. nadhodnocuje svoju osobnosť, je citovo vyprahlý, je u neho zvýšená úroveň egocentrického, impulzívneho a maladaptívneho správania, má tendencie zaujať, avšak ak sa mu nedarí, rezignuje a ostatných ignoruje, v konfliktoch reaguje prehnane citlivo, unáhlene a impulzívne a že dokáže fungovať a napredovať za predpokladu jasne nastavených pravidiel a bezprostrednej kontroly nad ich dodržiavaním. Podľa názoru súdu pritom uvedené jasné pravidlá a bezprostrednú kontrolu ich dodržiavania možno garantovať práve v reedukačnom centre, v ktorom sa maloletý t. č. nachádza a ktoré samo navrhuje, aby maloletý v tomto zariadení zotrval.“

7. Správou o výchovných a rodinných pomeroch na č. I. 28 a pracovnou zmluvou na č. I. 35 mal súd za preukázané, že v domácnosti otca sú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. dieťa. V čase vykonaného šetrenia bolo v domácnosti dostatok potravín, domácnosť bola čistá, uprataná. Otec je zamestnaný ako pracovník na stavbách v Rakúsku, s tým, že pracovnú zmluvu má uzatvorenú so zamestnávateľom Floda Invest Company s r. o. so sídlom Rybná 716/24, Praha s dňom nástupu do práce 29. 03. 2021. Počas jeho neprítomnosti starostlivosť o maloletého L. zabezpečí družka L. N., ktorá je tiež zamestnaná. Pre maloletého L. je nachystaná samostatná detská izba.

8. Zo správy z Redukačného centra v Košiciach na č. I. 39 vyplynulo, že maloletý sa na vyučovanie pripravuje pravidelne, hoci je na vyučovacích hodinách pomerne pasívny, pracuje snaživo a sústredene

sa riadi pokynmi vyučujúceho. Sociálny kontakt je schopný nadviazať a udržať dlhšiu dobu, autoritu dospelých rešpektuje, niekedy však len formálne. V rámci cieľov plánu sociálnej práce s dieťaťom sa darí eliminovať zanedbávanie povinnej školskej dochádzky. Žiak si začína uvedomovať to, že v domácom prostredí zlyhával, primerane eliminoval svoje afektívne prejavy pri riešení vzájomných konfliktov, boli mu vysadené lieky, ktoré mali tmiť jeho neprimerané emocionálne reakcie a napätie. V tomto školskom roku navštevuje siedmy ročník základnej školy, plní si desiaty rok povinnej školskej dochádzky. Výchovnovzdelávací proces v jeho prípade je už málo efektívny a nemá význam v ňom pokračovať, keďže si plní posledný rok povinnej školskej dochádzky a o ďalšie vzdelávanie nemá záujem. Úspech u maloletého v zariadení zaznamenávajú v pracovnej činnosti a v športovej oblasti. Tieto pracovné zručnosti, športové predpoklady ako forma realizácie minimalizujú aj jeho nedostatky v sebaovládaní a sebakritickosti. Vzhľadom na uvedené redukačné centrum pokladá redukačný proces za ukončený a odporúča upevňovanie nadobudnutých zručností v domácom prostredí. Pozitívnou stránkou je záujem o maloletého zo strany otca, ktorý mu chce byť po ukončení redukačného procesu nápomocným a zabezpečiť mu podmienky na primerané fungovanie v spoločnosti.

9. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 3T/91/2019-222 zo dňa 04. 03. 2021 bol otec uznaný za vinného z prečinu ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, keď maloletému v období od 04.09.2017 do 28.06.2018 a od 03.09.2018 do 20.12.2018 nezabezpečil v dostatočnej miere školskú dochádzku, za čo mu bol uložený trest povinnej práce vo výmere 180 (stoosemdesiat) hodín.

10. Ústavná starostlivosť ako jedna z foriem náhradnej starostlivosti je dočasným opatrením, ktoré nahrádza osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť (§ 44 ods. 3 písm. c/ v spojení s § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine; ďalej aj „ZR“). V prejednávanom prípade bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu, že matka maloletého sa nachádzala na neznámom mieste v Anglicku a o maloletého nejavila žiadny záujem, a pokiaľ sa jedná o jeho otca, tento sa síce čerstvo vrátil z výkonu trestu odňatia slobody, nemal však zabezpečené riadne bývanie, zdroj príjmu, obával sa, že bude v najbližšom období musieť opäť nastúpiť na výkon trestu odňatia slobody (v súvislosti s vedeným trestným stíhaním vo veci prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže) a tiež i toho, či výchovu problémového maloletého zvládne. V súčasnosti sa síce matka maloletého stále nachádza v Anglicku na neznámom mieste, z vykonaného dokazovania však jednoznačne vyplynulo, že starostlivosť o jeho osobu môže zabezpečovať jeho otec, keď tento má zabezpečené riadne bývanie (jeho domácnosť bola v čase šetrenia čistá, uprataná, boli v nej dostatočné zásoby potravín), v rámci ktorého má maloletý prichystanú vlastnú izbu, v súvislosti s uzatvorenou pracovnou zmluvnou má otec počnúc dňom 29.3.2021 stály zdroj príjmu a hoci bol právoplatne odsúdený za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, ktorého prečinu sa dopustil tak, že maloletému v období od 04.09.2017 do 28.06.2018 a od 03.09.2018 do 20.12.2018 nezabezpečil v dostatočnej miere školskú dochádzku, v súvislosti s uvedenou trestnou činnosťou mu nebol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, ale trest povinnej práce. Zároveň došlo i k zlepšeniu správania maloletého, ktorý eliminoval svoje afektívne prejavy pri riešení konfliktov a ktorý si už riadne ukončil povinnú školskú dochádzku. Momentálne už nemá záujem v štúdiu pokračovať a aj preto reedukačné centrum považuje jeho reedukačný proces za ukončený a odporúča upevňovanie nadobudnutých zručností v domácom prostredí otca, ktorý má o maloletého záujem a ktorý chce zabezpečiť maloletému podmienky na primerané fungovanie v spoločnosti. Vzhľadom k uvedenému, keď otec zabezpečil pre seba i pre maloletého riadne bývanie, má dostatočný zdroj príjmu, nebol odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody a pozitívna zmena v správaní nastala i u maloletého, čo otcovi umožňuje uľahčiť jeho výchovu, odpadol podľa názoru súdu akýkoľvek dôvod, pre ktorý by bola ústavná starostlivosť nad maloletým potrebná. Preto súd predmetnú ústavnú starostlivosť podľa § 55 ods. 3 ZR zrušil a ďalej zameral svoju pozornosť na otázku úpravy práv a povinností rodičov k maloletému.

11. Podľa § 36 ods. 1 ZR rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>, § 25 a 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>> sa použijú primerane.

12. V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleťé dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného (§ 24 ods. 1 ZR).

13. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci úpravy rodičovských práv a povinností rozhodnúť je, že rodičia maloleťých detí spolu nežijú. V prejedávanom prípade mal. podchádza zo vzťahu jeho rodičov, ktorí manželstvo neuzavreli a nežijú v spoločnej domácnosti (keď matka je dlhodobo na neznámom mieste v Anglicku a otec od návratu z výkonu trestu odňatia slobody býva u svojej družky) Preto boli splnené podmienky potrebné na to, aby súd upravil výkon ich rodičovských práv a povinností k mal., najmä určil, komu mal. zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať, spravovať jeho majetok a ako má rodič, ktorému nebude mal. zverený do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu.

14. Ako už bolo uvedené vyššie, z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že matka maloleťého je dlhodobo v Anglicku a navyše nie len, že nezabezpečuje z tohto dôvodu starostlivosť o maloleťého, ale maloleťého ani žiadnym spôsobom nekontaktuje. Vzhľadom k vyššie uvedenému súd mal. zveril do osobnej starostlivosti otca (u ktorého sa mal. t.č. nachádza na prázdninovom pobyte) a určil, že otec je oprávnený mal. zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

15. Pokiaľ sa jedná o vyživovaciu povinnosť matky maloleťého, tu súd vyšiel zo záveru, že pokiaľ sa táto dlhodobo nachádza v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, je v jej možnostiach a schopnostiach dosahovať príjem minimálne na úrovni minimálnej mzdy v tejto krajine, ktorá predstavuje 8,72 libier za hodinu (t. j. pri 40 hodinovom pracovnom týždni, a teda pri odpracovaní cca 160 hodín mesačne, približne 1395,2 libier). Vzhľadom na aktuálny kurzový lístok Európskej centrálnej banky (1 Eur = 0,84698 GBP) je výška uvedenej minimálnej mzdy po prepočte 1.647,26 Eur. Vzhľadom k uvedenému je podľa názoru súdu v možnostiach a schopnostiach matky prispievať na výživu maloleťého sumou 200 Eur mesačne vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

16. Z dôvodu, že rodičia nežiadali styk matky s maloleťým upraviť a z vykonaného dokazovanie vyplynulo, že matka nemá o maloleťé dieťa záujem, keď toto dlhodobo ani len nekontaktuje, súd styk matky s maloleťým neupravoval.

17. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, keď v konaní neboli tvrdené a ani súdom zistené žiadne tak špecifické okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z jeho účastníkov.

18. Po vyhlásení tohto rozsudku sa kolízny opatrovník vzdal práva na odvolanie voči všetkým výrokom tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je p r í p u s t n é odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Veľký Krťíš.

V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a uvedie sa spisová značka. Okrem toho sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Ak povinná osoba dobrovoľne nesplní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.